

U povodu obilježavanja i proslave značajnih događaja iz Narodnooslobodilačke borbe Hrvatske, kojih se ove godine obilježava jubilarna 70. obljetnica, Savez antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske pripremio je izložbu fotografija iz perioda Narodno-oslobodilačkog rata.

Svakako najznačajniji događaj kojeg se 2014. godine obilježava 70. obljetnice je Treće zasjedanje Zemaljskog antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Hrvatske (ZAVNOH). Kada je u drugoj polovini veljače 1943. Narodno-oslobodilačka vojska Jugoslavije pod vodstvom Vrhovnog komandanta Josipa Broza Tita razbila četvrtu neprijateljsku ofenzivu (Bitka na Neretvi), vijećnici AVNOJ-a iz Hrvatske osnovali su 1. ožujka 1943. u ličkom selu Ponorima Inicijativni odbor ZAVNOH-a sa zadatkom priprema svih predradnji za osnivačku skupštinu najvišeg političkog predstavništva NOP-a u Hrvatskoj.

Na svome Trećem zasjedanju (održanom u Topuskom 8. i 9. lipnja 1944. godine) ZAVNOH se konstituirao u državni sabor Hrvatske i postaje nosilac najviše zakonodavne i izvršne vlasti, Federalne Hrvatske, a njegovo predsjedništvo dobiva izvršne funkcije vlade. Odluke ZAVNOH-a bile su od velikog značenja za održanje hrvatskog državnog kontinuiteta u socijalističkoj Jugoslaviji i ustavno pravne temelje suvremene Republike Hrvatske.

Po svojoj strukturi izložba je tematsko-kronološka. Teme, uglavnom u kronološkom slijedu prate zbivanja od Travanjskog rata (travanj 1941.) i razbijanja Kraljevine Jugoslavije do oslobođenja zemlje u svibnju 1945. godine. Odabranim fotografijama i popratnim legendama pokušali smo ukazati na pojedine važne događaje iz tog razdoblja hrvatske povijesti i prikazati život partizana u nehumanim ratnim uvjetima.

Povijest Narodno-oslobodilačke borbe dokumentirana je velikim brojem fotografija, dokumenata i raznovrsne tiskane i druge građe, od kojih je na izložbi korišten samo mali, krajnje selektirani dio. Korištene su, uglavnom, do sada rijetko viđene i gotovo nikad objavljivane fotografije iz različitih izvora: muzeja, digitalnih fototeka i privatnih izvora. Ponekad smo zbog nedostatka izvornih fotografija, posegnuli i za presnimcima iz knjiga.

Zahvaljujem kolegama iz Hrvatskog povijesnog muzeja, Muzeja grada Zagreba, Muzeja grada Koprivnice i Zavičajnog muzeja Čazme na ustupanju (s naknadom ili bez nje) građe za objavljivanje na izložbi, a naročito kolegicama iz HPM-a, muzejskim savjetnicama Rhei Ivanuš i Snježani Pavičić na korisnim savjetima i opisima uz odabrane fotografije i plakate, te Nataši Mataušić, koja je svojim sugestijama i prijedlozima učinila ovu izložbu bogatijom.

U izložbi su korištene su dosad rijetko viđene, ali i nikad objavljivane fotografije iz raznih izvora. Kao osnova izložbe korištene su fotografije iz muzeja: Hrvatskog povijesnog muzeja, Muzeja grada Zagreba, Muzeja grada Koprivnice i Zavičajnog muzeja Čazme; fotografije iz digitalnih fototeka: Fototeke SABA RH (fototeka.sabh.hr), Fototeke Desetog korpusa zagrebačkog (deseti-korpus.com) i Fototeke znaci.net (znaci.net); fotografije iz raznih knjiga, te fotografije iz privatnih izvora.

Izložba se može pogledati u Savezu antifašističkih boraca i antifašista RH, Pavla Hatza 16, zagreb (I kat) ili na web stranici: [Partizani kakve do sada niste vidjeli](#)